

De är alltid redo att

► Föreningen Byggnadskultur i Umeå vill skapa opinion för att rädda den gamla staden

– Man kan inte vara yrkesverksam arkitekt om man vill vara aktiv i Föreningen Byggnadskultur. Man utsätts för många påtryckningar, säger föreningens ordförande Göran Öberg.

Föreningen har engagerat sig i planfrågor för centrala Umeå sedan starten 1976 och ofta haft stark motvind.

– Jag kan inte säga att vi egentligen haft några stora framgångar, men kommunen har däremot inte alltid fullföljt alla idéer man pratat om, säger Göran Öberg.

För de allra första frågorna fick man inget som helst gehör; det gällde rivningen av Odéon-biografen och byggandet av Scandic Plaza hotell. Däremot gick det bättre i frågan om Moritzka gården som var starkt rivningshotat eftersom det låg i vägen för nya biblioteket.

Föreningen stred i flera år för att det skulle bevaras som byggnadsminne och rustas upp på plats. Man lyckades inte fullt ut, men vann en halv seger. Byggnaden räddades genom att den flyttades 1983 till den plats den har i dag.

Ingen god vilja

De senaste åren har debatterna gällt nya kulturhuset, badhuset och Thornbergsska huset.

– Mest förbittrade är vi över trähuset vid Thulegatan som man planerade att ställa bredvid Tullkammaren, säger Göran Öberg.

Han förklarar att föreningen hade ett skrivet avtal med Väven – som bygger kulturhuset och där kommunen är hälftenägare – om att detta hus skulle bevaras.

Sedan beslöt en oenig byggnadsnämnd att det skulle rivas.

”Kommunens agerande visar att den goda viljan till dialog saknas varför det demokratiska underskottet ständigt ökar. De stora frågorna beträffande stadsplanering och stadens övriga utformning sker i insynsskyddade rum i stället för att öppna debatten i kommunfullmäktige bland våra demokratiskt valda politiker,” skrev föreningen i en debattartikel för drygt ett år sedan.

Ny debatt

I dag vill föreningen skapa opinion för att de gamla byggnaderna på sjukhusområdet ska bevaras.

– Tjänstemännen driver

GUIDAD TUR. Föreningen Byggnadskultur i Umeå vill skapa opinion för de rivningshotade gamla byggnaderna på sjukhusområdet. I helgen i anordnades en guidad rundvandring där och med besök på Medicinhistoriska museet. – Vi har bjudit in hela landstingsstyrelsen till träffen, och hoppas att någ-

ra för att man ska riva de gamla byggnaderna och bygga nytt för psykiatrin just där. Vi tror att det är det absolut dyraste alternativet, säger Göran Öberg.

Han påpekar att landstinget också har ett kulturellt ansvar att värna om den äldre kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen.

– Vi har uppvakttat landstingsrådet och oppositionsledaren och blivit lovade en träff med dem igen. Det här ärendet är inte lika långt gånget som de brukar vara, ofta kommer vi in så sent. Nu hoppas vi på ett mer positivt resultat.

Rundvandring

Föreningens syfte är att aktivt verka för god bygg-

nadskultur i Umeå, inte bara med inriktning på att bevara värdefulla äldre byggnader, utan också på dagens och framtidens stadsplanering. Man arrangerar också föreläsningar, studiebesök och studieresor för medlemmar och andra intresserade.

I helgen anordnades den första av årets aktiviteter: en rundvandring i de aktuella byggnaderna på sjukhusområdet.

– Vi har bjudit in hela landstingsstyrelsen och hoppas att åtminstone några av dem kommer, säger Göran Öberg.

Jaia Westberg

jaia.westberg@folkbladet.nu 090-17 59 78

Fakta

Vill väcka opinion

► Föreningen för byggnadskultur i Umeå grundades 1976. Den har som syfte är att aktivt verka för god byggnadskultur i Umeå, med inriktning på såväl bevarande av värdefulla äldre byggnader som på den nutida och framtida bebyggelsen och stadsplaneringen.

► Föreningen arrangerar föredrag, kurser studiecirklar, studiebesök och studieresor.

► För att väcka opinion arrangerar föreningen informationsmöten och skriver debattartiklar i media.

► Föreningen fungerar som remissinstans i planeringen.

► Umespiran är föreningen arkitekturpris som uppmärksammar både god restaurering och lyckade nybyggnader.

Här är några andra projekten i Umeå som

BADHUSET. I höstas drog bygget av badhuset igång.

ODEON. Striden mot rivningen av biografen Odeon och bygget av Hotell Plaza var en av de första kamperna.

överklaga

Jobbat i motvind sedan 1970-talet

Umeå är en stad som tidigare präglats av låga byggnader. I dag byggs det nytt och högt överallt. Centrumkärnan är helt förändrad med de nya höga byggnaderna.

Vad tycker du om förändringarna i Umeå?

► **Oskar Klaar, har bott i Umeå i nästan fyra år.** – De bygger ju överallt. Det är kul att det händer saker, men jag tycker inte om de två stora höga husen, de skymmer och ser ut som något sjukhus. Swedbankshuset, Handelsbanken och gamla hotellet är jättesnygga, men de nya skymmer dem och tar nästan över. Äldre arkitektur är oftast snyggare.

► **Elizabeth Granström, är gammal Umeåbo.** – Jag tycker inte att de nya byggnaderna hör till stadsbilden. Det känns som om de försökt apa efter någon storebror. Det är också jobbigt med att det byggs överallt, man vet ju inte hur man ska köra eller gå. Det är så mycket som görs just in för 2014.

► **John Nilsson, har bott i Umeå i 18 år.** – Jag tycker att det är trevligt, men de förstör ju det gamla och det tycker jag är lite synd. Kulturhuset passar inte in i vår skyline, det har så stark färg och sticker ut. Plaza, som är av tegel, gör inte det lika mycket.

ra av dem kommer, säger föreningens ordförande Göran Öberg.

FOTO: KENNETH SANDELIN

Föreningen Byggnadskultur haft synpunkter på

GAMLA VF-HUSET. Även kallat Thornbergska huset. Här står numera ett hotell.

TRÄHUSET. Trähuset längs Thulegatan skulle först flyttas sedan revs det i alla fall.

STALLET. Byggnaden vid Stora hotellet blev kvar trots bygget av Väven vid Umeälven.

► PLOCKAT UR NYHETSFLÖDET

Framtidsstro i Norrland

► **Länet.** 2013 var ett år som präglades av oro och svag konjunktur. Men i Norrland lyser framtidsstron stark.

Norrlandsfondens utlåning till företagsinvesteringar ökade med 35 procent.

– Vi räknar med att behovet av våra topplån kommer att fortsätta öka under 2014, säger Lars-Olov Söderström, VD Norrlandsfonden.

Railcare AB i Skellefteå och Elevenate i Åre är exempel på företag som nu satsar på att vidga sin marknad.

Nils Widing

I korthet

► **Bjurholm.** En man satt frihetsberövad vid tre olika tillfällen under 2011 och 2012. Nu får han ersättning från staten, 3000 kronor, för ett av de tre tillfällena.

► **Skellefteå.** Strax före lunchtid i går fick personal i en butik se på övervakningsfilm hur en stöld skedde. Gärningsmannen är känd sedan tidigare. Polis åkte till butiken för anmälan och beslag av film. Bevisläget bedöms av naturliga skäl som gott.

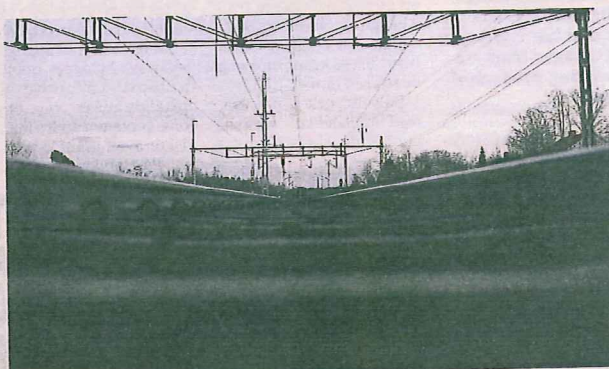
Fick rätt mot bilföretaget

► **Robertfors.** Efter många turer rekommenderar nu Allmänna reklamationsnämnden bilföretaget att avhjälpa felen på Robertforsbussens bil. ARN går på samma linje som Robertforsbussens som i andra hand ville ha ersättning för kostnaden, drygt 10 000 kronor.

Efter köpet av den fyra år gamla bilen upptäckte han en rad fel.

Den tidigare ägaren av bilfirman lovade att stå för reparationen, den nye sa nej. ARN motiverar sitt beslut med att fel uppstått inom en månad efter köpet.

Nils Widing

DÅLIGT SKICK. Före helgen konstaterade Trafikverket att stambanan mellan Vännäs och Boden är i så dåligt skick att farten måste sänkas. FOTO: TT

Norra stambanan är i dåligt skick – farten från 50-talet

► **Vännäs.** Norra stambanan mellan Vännäs-Boden är i så dåligt skick att Trafikverket med omedelbar verkan sänkte hastigheten på en längre del av sträckan på lördagskvällen. Det gäller både persontågen och godstågen,

orsaken är "dåligt spår-läge".

Hastighetsnedsättningen ska gälla tills vidare. Nsd.se skriver att för persontågen innebär sänkningen förseningar. På stora delar av sträckan är hastigheten 130 kilometer i timmen, förut-

om vissa avsnitt som har 160, 120 eller 110. Godstågens hastighet sänks till 70 kilometer i timmen. Sänkningarna innebär att tågtrafiken på Stambanan nu har 1950-talsfart. Ett spårbyte är planerat med start 2015

Nils Widing

2500

► **Den effektiva räntan i procent som ett smålångföretag tar ut.** Lånebeloppet är 1500 kronor. Finansinspektionen (FI) oroas av utvecklingen och vill skärpa tillsynen av dessa långföretag, det skriver Svenska Dagbladet.

– Vi har inga legala möjligheter att agera mot de här företagen, om det inte handlar om penningtvätt, säger Johan Terfelt på FI, till SvD.

En dålig diet kan ge cancer

► **Umeå.** En ohälsosam diet och livsstil ökar risken för njur- och urinblåscancer och även för död orsakad av prostata-, njur- och urinblåscancer. Detta visar Christel Häggström i den avhandling som hon försvarar vid Umeå universitet 24 januari. Hon baserar sin avhandling på en stor studie med hälsokontroller från en halv miljon män och kvinnor i Sverige, Norge och Österrike.

Nils Widing

Christel Häggström.

KONTAKTA FOLKBLADET

Telefon, vxd: 090/17 59 00
Besöksadress: Förrådsvägen 9
Postadress: Box 3164, 903 04 Umeå

Vid utebliven tidning:
Ring: 010-436 63 23
Mejla: utebliven@folkbladet.nu
Skellefteå, ring: 010-436 66 42

FOLKBLADET NU
72 001
Skriv Folkbladet (mellanlag) ditt meddelande